

Fhv. landsdommer Jørgen Jochimsen

Svinglen 56
8800 Viborg
Tlf.: 86 67 33 20

Retsudvalget
L 217 - Bilag 5
Offentligt

3. april 2006

Folketingets Retsudvalg,
Folketinget, Christiansborg,
1240 København K.

Vedr. Lovforslag nr. L 217: Forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.)

Hermed vedlægges kopi af manuskript til artikel, der bl.a. indeholder en kort omtale af ovennævnte lovforslag. Artiklen vil blive offentliggjort i Tidsskrift for Kriminalret nr. 3.2006 og på TfK online.

I artiklen rejses spørgsmål, om den nye § 192 b i straffeloven ikke bør medtages i opregningen af de almenfarlige forbrydelser, der er foretaget i retsplejelovens § 799, stk. 1. Lovforslaget indeholder intet herom, og det er ikke umiddelbart indlysende, at den nye bestemmelse ikke skal medtages i opregningen.

Endvidere rejses spørgsmål, om det ikke er en fejl, at der ikke foreslås ændringer i retsplejelovens § 799, stk. 2 og 3, som konsekvens af forslaget til ændring af retsplejelovens § 783.

Med venlig hilsen

Jørgen Jochimsen

NYHEDER OG MEDDELELSER

ved fhv. landsdommer Jørgen Jochimsen

Perioden 1. marts 2006 – 3. april 2006

NYE LOVFORSLAG:

Lovforslag nr. L 168: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform). Fremsat den 1. marts 2006 af justitsministeren.

Lovforslaget indebærer den største samlede reform af politiets og domstolenes forhold i nyere tid. Der sker en reduktion i såvel antallet af politikredse som i antallet af retskredse, og der sker en ændring af såvel politiorganisationens som domstolenes struktur, ledelse og styring mv.

Lovforslaget indeholder en række væsentlige ændringer for retssagers behandling, både i den civile retspleje, hvor småsagsprocessen indføres, og i strafferetsplejen. Der foreslås en ændret systematik i retsplejeloven vedrørende strafferetsplejen, således at der i selvstændige kapitler i retsplejeloven fastsættes bestemmelser for tilståelsessager og fælles bestemmelser for henholdsvis tiltale og forberedelse af domsforhandling og selve domsforhandlingen. Disse kapitler suppleres af særlige kapitler om behandlingen af nævningesager og om sager, der behandles uden medvirken af lægdommere. Endvidere er bestemmelserne om anke af byretsdomme samlet i et selvstændigt kapitel forud for et kapitel med bestemmelser om anke fra landsret til Højesteret. Betegnelsen "domsforhandling" ændres til "hovedforhandling."

Nævningereformen

For så vidt angår straffesagers behandling er en af de væsentlige ændringer forslaget om nye regler for nævningesagers behandling.

Nævningereformen, der i det væsentlige bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1352/1998 om behandling af nævningesager, indebærer en grundlæggende ændring af nævningesystemet. Der indføres en ordning, således at nævningesager behandles af byretten som 1. instans. Der bliver adgang for tiltalte til at fravælge nævningebehandling og lade sagen behandle som en domsmandssag frem for en nævningesag. Byrettens afgørelse i en nævningesag kan ankes til landsretten også for så vidt angår afgørelsen af skyldsspørgsmålet. Der indføres vedrørende afgørelsen af skyldsspørgsmålet fællesvotering mellem nævninger og dommere, og afgørelsen af skyldsspørgsmålet skal fremover begrundes.

Ved afgørelsen af nævningesager skal der i byretten medvirke 6 nævninger og 3 juridiske dommere, og i landsretten 9 nævninger og 3 juridiske dommere.

Fællesvotering

Nævningereformen medfører, at den ordning – juryen, der selvstændigt afgør skyldsspørgsmålet - som i almindelighed forbindes med anvendelsen af nævninger, afskaffes. Fremover skal nævningerne og de juridiske dommere afgøre spørgsmålet om tiltaltes skyld i fællesskab. En ordning med fællesvotering er efter de almindelige bemærkninger til lovforslaget begrundet i kravet

om, at afgørelsen i nævningesager skal begrundes, men også i, at den vil kunne styrke den nødvendige retlige vejledning af nævningerne, idet retsformanden løbende vil kunne vejlede nævningerne om sagens juridiske spørgsmål som led i den fælles votering. Også i domsmandssager afgøres skyldsspørgsmålet efter en fællesvotering mellem domsmænd og dommere, men i nævningesager opretholdes den ordning, der under de nugældende regler benævnes "den dobbelte garanti."

Således kræves der både i byret og i landsret et kvalificeret flertal for at kende tiltalte skyldig i en nævningesag. I byretten skal mindst 4 nævninger og 2 dommere stemme for tiltaltes skyld, og i landsretten mindst 6 nævninger og 2 dommere. Det betyder, at en skyldigkendelse - som det også er tilfældet under den nugældende retstilstand - fortsat kan væltes alene af 2 landsdommere. I øvrigt er reglen den, at ved afstemning om skyldsspørgsmålet afgiver nævningerne deres stemme først og dernæst dommerne, mens der ved afgørelsen om sanktionsspørgsmålet er angivet en fremgangsmåde, hvorefter der stemmes skiftevis af nævninger og dommere.

Der er således ved kravet om kvalificeret flertal i nævningesager ved afstemning om skyldsspørgsmålet en forskel mellem sådanne afstemninger i domsmandssager og i nævningesager, men der er efter forslaget den lighed mellem nævningesager og domsmandssager, at afgørelsen om skyldsspørgsmålet i begge slags sager sker på grundlag af en fællesvotering. Nævningebegrebet får herved et andet indhold, end det hidtil har haft. Det har været diskuteret og diskuteres stadig, om en sådan ændring - hvor nævninger ikke selvstændigt skal afgøre skyldsspørgsmålet - er overensstemmende med Grundlovens § 65. Det anføres i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at Justitsministeriet ikke finder grundlag for at antage, at lovgivningsmagten skulle være afskåret fra at indføre fællesvotering mellem nævninger og juridiske dommere også for så vidt angår skyldsspørgsmålet på samme måde, som det allerede er tilfældet for så vidt angår sanktionsspørgsmålet, i hvert fald når ordningen samtidig udformes sådan, at tiltalte kun kan dømmes, hvis et flertal af nævningerne stemmer for dette resultat. Justitsministeriet finder heller ikke, at Grundlovens § 65, stk. 2, hindrer, at der indføres et krav om, at afgørelsen af skyldsspørgsmålet skal begrundes, eller kan anses for at udelukke en ordning, hvorefter spørgsmålet om beviserne for tiltaltes skyld også i nævningesager kan prøves fuldt ud i ankeinstansen under medvirken af nævninger, når nævningerne sikres samme indflydelse på afgørelsen af skyldsspørgsmålet i ankeinstansen som i første instans

Fravalg af nævningebehandling

Der bliver mulighed for, at tiltalte kan fravælge nævningebehandling og i stedet få sin sag behandlet ved en domsmandsret. Tiltalte skal have lejlighed til at drøfte spørgsmålet med sin forsvarer, og hvis tiltalte ikke selv har valgt en forsvarer, skal retten beskikke en forsvarer for tiltalte, inden tiltalte beslutter, at sagen skal behandles som domsmandssag. Afgørelsen er alene tiltaltes og er således ikke betinget af samtykke fra retten eller anklagemyndigheden. Tiltaltes afkald på nævningebehandling kan ikke tilbagekaldes og har virkning også for behandling af en eventuel anke. Er der i sagen flere tiltalte og skal der ske samtidig forfølgning mod disse som delagtige i én eller flere forbrydelser, kan en tiltalt ikke fravælge nævningebehandling og træffe beslutning om sagens behandling under medvirken af domsmænd, medmindre alle tiltalte træffer beslutning herom, eller anklagemyndigheden samtykker i sådan behandling for så vidt angår vedkommende tiltalte.

Bestemmelsen om anklagemyndighedens samtykke til domsmandsbehandling i sager med flere tiltalte er ikke med i Retsplejerådets lovudkast. Justitsministeriet forudsætter, at anklagemyndigheden alene modsætter sig tiltaltes ønske om domsmandsbehandling, hvis konkrete hensyn til sagens oplysning eller til at undgå en uforholdsmæssig ressourcemæssig belastning eller belastning af vidner eller lignende i det enkelte tilfælde gør sig gældende.

Forslaget om fravalg af nævningebehandling vil overflødig gøre retsplejelovens § 923, der foreslås ophævet.

Byrettens afgørelse om skyldsspørgsmålet kan ankes

En væsentlig nydannelse ved lovforslaget om en ny nævningeordning er, at byrettens afgørelse om skyldsspørgsmålet kan ankes til landsretten. Dette kan ske, hvad enten afgørelsen er fældende eller frifindende. Er byrettens afgørelse truffet under medvirken af nævninger og angår ankesagen bedømmelsen af sagens beviser, skal der også medvirke nævninger i landsretten. Angår anken ikke bevisbedømmelsen, men spørgsmålet om straffens udmåling, spørgsmålet om hvorvidt byretten har anvendt den strafbelagte lovbestemmelse urigtigt eller sagens formalitet, medvirker der ikke nævninger i landsretten. Ankesagen behandles da under medvirken af domsmænd. Ankesagen behandles også under medvirken af domsmænd, når tiltalte har fravalgt nævningebehandling.

Ændret afgrænsning af nævningesager

Justitsministeriet foreslår, at overtrædelser af straffelovens § 191 skal være undtaget nævningebehandling, således at de i stedet skal behandles under medvirken af domsmænd. Det anføres, at sager om grove narkotikaforbrydelser er mindre egnede til nævningebehandling på samme måde som sager om dokumentfalsk og grove berigelsesforbrydelser mv.

Det foreslås endvidere, at sager, der vedrører lovovertrædelser, der er undtaget fra nævningebehandling, og som samtidig vedrører andre lovovertrædelser, der ikke er undtaget fra nævningebehandling, alene skal behandles som nævningesager, hvis disse andre lovovertrædelser må antages ved en isoleret pådømmelse at skulle have været behandlet under en nævningesag. Det betyder f.eks., at en sag der vedrører omfattende bedragerier, og som samtidig vedrører et eller flere mindre voldsforhold, som efter en isoleret bedømmelse ikke vil skulle behandles under medvirken af nævninger, fremover ikke skal behandles som nævningesag, selv om der bliver spørgsmål om en samlet straf på mindst 4 års fængsel.

Ikrafttræden

Det foreslås, at toinstansbehandling af nævningesager i byretten og landsretten med mulighed for prøvelse af skyldsspørgsmålet i ankeinstansen indføres fra den 1. januar 2008, og at de nye regler om behandling af nævningesager skal finde anvendelse i sager, hvor der rejses tiltale i første instans efter den 1. januar 2008. Dette ikrafttrædelsestidspunkt er bl.a. begrundet i de bygningsmæssige forandringer, som nævningereformen kræver. Med hensyn til narkotikaovertrædelser efter straffelovens § 191 skal der ikke medvirke nævninger, hvor der rejses tiltale – eller sker genoptagelse – efter lovens ikrafttræden den 1. januar 2007. Sådanne sager skal behandles som domsmandsager uanset anklagemyndighedens strafpåstand. Bortset fra behandlingen af nævningesager er 1. januar 2007 efter lovforslaget også ikrafttrædelsesdato for ændringerne vedrørende strafferetsplejen, jf. nærmere lovforslagets § 106, stk. 6.

Lovforslag nr. L 200: Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet). Fremsat den 29. marts 2006 af justitsministeren.

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1470/2006 – Dansk straffemyndighed i forhold til seksuel udnyttelse af børn i udlandet - Delbetænkning afgivet af Justitsministeriets Jurisdiktionsudvalg.

Det foreslås, at bestemmelsen i straffelovens § 7, stk. 3, der vedrører handlinger omfattet af § 245 a og § 246, jf. § 245 a om kvindelig omskæring, og som fraviger kravet om dobbelt strafbarhed, tillige kommer til at omfatte en række straffelovsbestemmelser vedrørende seksuelt misbrug af børn. Det foreslås endvidere, at straffelovens § 10, stk. 2, 2. pkt., udvides til også at omfatte de bestemmelser om seksuelt misbrug af børn, som efter lovforslaget er undtaget fra kravet om dobbelt strafbarhed. Dette medfører, at danske domstole ikke vil være bundet af strafmaksimum i gerningslandet i de tilfælde, hvor gerningsmanden havde dansk indfødsret eller var bosat i Danmark på gerningstidspunktet.

Lovforslag nr. L 217: Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love. (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.). Fremsat den 31. marts 2006 af justitsministeren.

Lovforslaget er et led i regeringens anti-terrorlovpakke og er baseret på Justitsministeriets lovudkast af 1. marts 2006 og Straffelovrådets lovudkast i betænkning nr. 1474/2006 om det strafferetlige værn mod terrorisme, som er afgivet af Straffelovrådet den 1. marts 2006.

Et formål med lovforslaget er at gennemføre de ændringer, der er nødvendige for, at Danmark kan ratificere og gennemføre Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme og FN's konvention om nuklear terrorisme. Lovforslaget indeholder forslag til bestemmelser i straffelovens §§ 114 a-e med henblik på at opfylde kriminaliseringspligten i artiklerne 6 (rekruttering til terrorisme) og 7 (oplæring til terrorisme) sammenholdt med artikel 9 i Europarådets konvention. Lovforslaget indeholder forslag til to nye bestemmelser i straffelovens § 114 c og § 114 d om henholdsvis hvervning og oplæring til at begå terrorhandlinger. I forlængelse heraf foreslås bestemmelser, der kriminaliserer den, der lader sig hverve eller oplære til at begå terrorhandlinger (§ 114 c, stk. 3, og § 114 d, stk. 3). Det foreslås endvidere at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 114 a, der omfatter handlinger, som efter Europarådskonventionen skal anses som terrorhandlinger, og som ikke allerede er omfattet af terrorismebestemmelsen i straffelovens § 114. Formålet med bestemmelsen er at indføje en sidestrafferamme med mulighed for strafforhøjelse, når overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i straffeloven er begået under omstændigheder omfattet af berørte artikler i en række nærmere opregnede internationale konventioner.

Den gældende bestemmelse i straffelovens § 114 a om finansiering af terrorisme foreslås videreført som ny § 114 b således, at bestemmelsen fremover omfatter finansiering af terrorhandlinger og terrorlignende handlinger efter både bestemmelsen i straffelovens § 114 og den foreslåede nye bestemmelse i straffelovens § 114 a.

Der foreslås endvidere en tilpasning af den udvidede medvirkensregel i den gældende bestemmelse i straffelovens § 114 b (den foreslåede bestemmelse i § 114 e), således at denne bestemmelse kommer til at omfatte fremme af enkeltpersoners virksomhed og dermed bringes på linje med den

gældende bestemmelse i straffelovens § 114 a (den foreslåede bestemmelse i § 114 b), og således at bestemmelsen udvides med fremme af handlinger af den beskaffenhed, der er omhandlet i de foreslåede bestemmelser i § 114 b, nr. 3, § 114 a og §§ 114 c og d.

Denne del af lovforslaget skal ikke omtales nærmere her, idet denne del senere vil blive omtalt i en artikel i Tidsskrift for Kriminalret.

Lovforslaget indeholder desuden en ændring af straffelovens § 183 a om kapring af transportmidler, der tilsigter at sidestille kapring af offshoreanlæg, f.eks. borerigge og beboelsesplatforme, med kappinger af bl.a. skibe. Lovforslaget til § 183 a, stk. 1, viderefører den gældende § 183 a uændret, og den nye bestemmelse om kapring af offshoreanlæg indeholdes i lovforslaget til § 183 a, stk. 2.

Herudover foreslås det at indsætte en ny bestemmelse i straffelovens § 192 b, der retter sig mod besiddelse og anvendelse af radioaktive stoffer mv. med forsæt til skade på andres person eller til betydelig skade på andres ting eller på miljøet. Bestemmelsen vil f.eks. omfatte placering af radioaktive kilder på en sådan måde, at personer udsættes for skadelig bestråling. Bestemmelsen har til formål at gennemføre artikel 2 i FN's konvention om nuklear terrorisme. Bestemmelsen rækker på visse punkter videre end konventionens artikel 2 bl.a. derved, at der udover besiddelse medtages modtagelse, overdragelse og ændring af radioaktive stoffer og ved, at kriminaliseringen af personskade ikke begrænses til tilfælde, hvor der foreligger forsæt til død eller alvorlig personskade.

Også disse to ændringer hidrører fra Straffelovrådets lovudkast. Straffelovrådet anfører i betænkningen, at rådet ikke i betænkningen har taget stilling til behovet for at foretage ændringer i andre love, f.eks. retsplejeloven eller udleveringsloven.

I retsplejelovens kapitel 73 om ransagning er der i § 799, stk. 1, om undladelse af underretning mv, opregnet en række straffelovsbestemmelser, der er indeholdt i kapitlet om almenfarlige forbrydelser, herunder også § 183 a.

Justitsministeriet foreslår ikke ændring af § 799, stk. 1, således at den nye § 192 b medtages i opregningen af almenfarlige forbrydelser i bestemmelsen. Det er ikke umiddelbart indlysende, at den nye § 192 b ikke skal medtages i opregningen.

Den del af lovforslaget, der er baseret på Justitsministeriets lovudkast af 1. marts 2006 vedrører

1) Forslag til en ny bestemmelse i retsplejeloven, der har til formål at skabe grundlag for, at Politiets Efterretningstjeneste kan videregive oplysninger til Forsvarets Efterretningstjeneste, uden at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en nærmere konkret vurdering og interesseafvejning i forhold til den enkelte oplysning. (forslagets § 110 a, stk. 1.) Der er knyttet den betingelse til, at videregivelsen kan have betydning for varetagelse af tjenesternes opgaver.

2) Forslag til en ny bestemmelse, hvorefter Politiets Efterretningstjeneste kan indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder i det omfang, oplysningerne må antages at have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. (forslagets § 110 a, stk. 2).

3) Forslag om en ny bestemmelse i retsplejelovens § 783 (forslagets § 783, stk. 2), hvorefter der i rettens kendelse om telefonaflytning eller teleoplysning, når efterforskningen angår en overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13, kan anføres den person, som indgrebet angår (den mistænkte) i stedet for bestemte telefonnumre. Bestemmelsen har sammenhæng med den teknologiske udvikling på telekommunikationsområdet, og en kendelse vil indebære, at politiet kan iværksætte aflytning af den mistænkte og indhente oplysninger, uanset hvilke kommunikationsmidler den pågældende måtte vælge at benytte sig af. Betingelserne for, hvornår politiet kan foretage de omhandlede indgreb, er uændret, og det er anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, at betingelsen i § 781, stk. 1, nr. 1, vil således skulle være opfyldt i relation til hvert enkelt telefonnummer, der aflyttes eller indhentes teleoplysninger om på grundlag af en retskendelse på personen i medfør af den foreslåede nye bestemmelse i § 783, stk. 2, 1. pkt. Der vil således kun kunne foretages aflytning af et telefonnummer eller indhentes oplysning teleoplysninger om, hvilke telefoner der sættes i forbindelse med et bestemt telefonnummer, når der er bestemte grunde til at antage, at der over denne telefon formidles samtaler til eller fra den mistænkte person. Ligeledes skal f.eks. også indikationskravet i § 781, stk. 1, nr. 2, være opfyldt. Det er videre anført, at den foreslåede bestemmelse for så vidt angår teleoplysning alene omfatter fremadrettet teleoplysning, og der kan således ikke på grundlag af en kendelse på en person kunne indhentes historiske teleoplysninger. Det forudsættes, at den praktiske iværksættelse af telefonaflytning eller teleoplysning, der sker på grundlag af en retskendelse på personen, for hvert enkelt telefonnummers vedkommende skal forelægges til forudgående godkendelse hos chefen for Politiets Efterretningstjeneste eller dennes stedfortræder. Politiet skal snarest muligt efter udløbet af det tidsrum, inden for hvilket indgrebet kan foretages, underrette retten om de telefonnumre, som indgrebet har været rettet imod, samt om de bestemte grunde, der er til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre gives meddelelser til eller fra den mistænkte. Retten skal underrette den beskikkede advokat, der herefter kan indbringe spørgsmålet om lovligheden af indgrebet for retten.

Det er formentlig en fejl, at der ikke foreslås ændringer i retsplejelovens § 799, stk. 2 og 3, som konsekvens af forslaget til ændring af retsplejelovens § 783.

4) Undladelse eller udsættelse af at give underretning om indgreb i meddelelshemmeligheden under hensynet til beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder. (forslag til ændring af retsplejelovens § 788, stk. 4). Det forudsættes i lovforslaget almindelige bemærkninger, at oplysninger om "politiets efterforskningsmetoder" f.eks. vil kunne være tekniske oplysninger om politiets aflyttingsudstyr og – metoder mv. Der forudsættes endvidere at være tale om "fortrolige oplysninger", hvis politiet har en særlig interesse i at holde oplysningerne hemmelige, og oplysningerne ikke er almindeligt kendt.

5) Lovforslaget indeholder en ændring af retsplejelovens § 791 a, der indebærer, at spørgsmålet om såkaldt teleobservation – indhentelse af oplysninger fra udbydere af telenet og teletjenester om, hvilke mobiltelefonmaster en mistænks mobiltelefon er i kontakt med – udtrykkeligt reguleres i retsplejeloven. Det foreslås således, at der i retsplejelovens § 791 a, stk. 5-6, indsættes bestemmelser om denne form for indgreb, herunder om de betingelser, der skal være opfyldt, og om krav om retskendelse.

6) Med henblik på at forebygge konkret forestående terrorhandlinger eller anden alvorlig kriminalitet foreslås der indsat en udtrykkelig bestemmelse i retsplejelovens § 791 c om forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation i helt særlige tilfælde. Efter bestemmelsen kan politiet – på grundlag af retskendelse – forstyrre eller afbryde radio- eller telekommunikation i et

område, hvis der er afgørende grunde til det med henblik på at forebygge, at der vil blive begået en lovovertrædelse, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13. Det er herudover en betingelse, at den pågældende lovovertrædelse kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Bestemmelsen tager f.eks. sigte på tilfælde, hvor der måtte foreligge konkrete oplysninger om et forestående terrorangreb med bomber, der planlægges udløst via mobiltelefoner eller andet radioudstyr.

7) I lov om forbud mod tv-overvågning m.v. foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter politiet kan henstille, at offentlige myndigheder eller private foretager tv-overvågning i overensstemmelse med gældende lovgivning. Det anføres, at der ikke med hjemmel i den foreslåede bestemmelse vil kunne iværksættes tv-overvågning i videre omfang end i dag. Det forudsættes, at henstilling om at iværksætte tv-overvågning navnlig anvendes, hvor tv-overvågning vurderes at kunne have betydning for forebyggelse eller efterforskning af eventuelle terrorangreb. Der indsættes endvidere en bestemmelse, hvorefter politiet kan meddele offentlige myndigheder eller private, som foretager eller planlægger at iværksætte tv-overvågning efter gældende lovgivning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af sådanne optagelser.

8) Der foreslås indsat en bestemmelse i luftfartsloven, der bl.a. indebærer registrering og opbevaring i 1 år af oplysning om passagerer og besætningsmedlemmer på luftfartøjer, der ankommer til eller afgår fra Danmark. Luftfartsselskaber skal på begæring af Politiets Efterretningstjeneste udlevere sådanne oplysninger til brug for forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Lovforslaget indeholder endvidere ændringer af udleveringsloven samt en udskydelse af tidspunktet for revision af den såkaldte logningsbestemmelse i retsplejelovens § 786, stk. 4, der blev indført ved anti-terrorpakken i 2002.

NYE BETÆNKNINGER:

Betænkning om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven. Betænkning nr. 1469/2006. Afgivet af Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg.

Det er i betænkningen anført, at hovedformålet med Strafferetsplejeudvalgets lovudkast er at begrænse anvendelsen af isolation navnlig ved dels at fastholde den nedgang i antallet af isolationsfængslinger, som er indtrådt siden ikrafttræden af 2000-loven, dels at opnå en begrænsning særlig i varigheden af isolation.

Der foreslås således af udvalgets flertal en nedsættelse af tidsgrænserne for isolation. Dette gælder tidsgrænsen i § 770 c, stk. 1, (strafferammer på fængsel fra 1 år og 6 måneder men mindre end 4 år) der foreslås nedsat fra 4 uger til 14 dage, tidsgrænsen i § 770 c, stk. 2, (strafferammer på fængsel fra 4 år men mindre end 6 år) der foreslås nedsat fra 8 uger til 4 uger, og endelig tidsgrænsen i § 770 c, stk. 3, (strafferammer på fængsel i 6 år eller derover) der foreslås nedsat fra 3 måneder til 8 uger. Der vil dog fortsat være adgang til at udstrække isolationen ud over denne tidsgrænse, hvis afgørende hensyn til strafforfølningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten

hidtil har været isoleret, men det foreslås imidlertid, at der som en yderligere betingelse fastsættes, at lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af fængsel i mindst 2 år.

Et flertal af udvalget foreslår indført en ufravigelig overgrænse for isolation på 6 måneder, når der er rejst sigtelse for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, medmindre sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 191 eller 237. Mindretallet foreslår, at 6 måneders grænsen gøres ufravigelig, idet det efter en samlet vurdering ikke finder det acceptabelt, at et så belastende indgreb som isolation kan finde sted uden tidsbegrænsning.

Med hensyn til unge under 18 år foreslås overgrænsen for isolation på 8 uger nedsat til 4 uger. Flertallet foreslår, at isolation ud over 4 uger kan ske, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13, og at der ikke fastsættes en ufravigelig øvre grænse for isolationens tidsmæssige udstrækning i denne type sager. Mindretallet foreslår, at 4-ugersgrænsen gøres ufravigelig.

Udvalget foreslår endvidere, at politiets anmodning om fortsat isolation skal fremsættes skriftligt over for retten, og at anmodningen skal være begrundet. Herved betones vigtigheden af politiets og anklagemyndighedens overvejelser om nødvendigheden af at anvende fortsat isolation i den enkelte sag. Endvidere er det et formål at give domstolene et mere hensigtsmæssigt grundlag for i den enkelte sag at træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for fortsat isolation er opfyldt.

Der foreslås endvidere en ny formulering af § 770 d, stk. 1. Herved skærpes kravene til domstolenes kendelser om isolation eller fortsat isolation med henblik på at sikre mere konkrete og udførlige begrundelser for isolation.

Herudover foreslås den gældende forelæggelsesordning, hvorefter Rigsadvokatens godkendelse skal indhentes, inden politiet fremsætter anmodning om forlængelse af isolation ud over 3 måneder, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 2/2000, lovfæstet. 3-måneders grænsen foreslås af udvalgets flertal nedsat til 8 uger. Udvalget foreslår endvidere, at forlængelse af isolation ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse ikke er indhentet.

Lovudkastet indeholder endvidere forslag til ændring af retsplejelovens § 747 om afholdelse af bevisførelse før domsforhandlingen med henblik på øget anvendelse af anticiperet bevisførelse,

NY LITTERATUR:

Advokat Michael Juul Eriksen, Advokatfirmaet Tommy V. Christiansen, i UfR 2006B, s. 93ff.:
"Indskrænkninger i den frie bevisbedømmelse"